

Biała Piska, dnia 11.10.2024 r.

ORiGO.602.4.1.2024

OBWIESZCZENIE**o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko**

Na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 1112)

ZAWIADAMIAM

o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Biała Piska na lata 2024–2027 z perspektywą do roku 2031”.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i 2, art. 57 ust. 1 pkt 2 oraz art. 58 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie z wnioskami o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Biała Piska na lata 2024–2027 z perspektywą do roku 2031”.

Pismem znak WOOŚ.411.84.2024.MK z dnia 6.09.2024 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla ww. programu.

Pismem znak ZNS.9022.6.47.2024.S z dnia 11.09.2024 r. Warmińsko- Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wskazał, iż przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie jest konieczne.

Uwzględniając stanowiska organów uzgadniających odstąpienie od procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz uwarunkowania określone w art. 49 ww. ustawy, Burmistrz Gminy Biała Piska odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Biała Piska na lata 2024–2027 z perspektywą do roku 2031”.

Niniejsze obwieszczenie zostaje podane do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Białej Piskiej: www.bialapiska.pl oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białej Piskiej, ul. Pl. A. Mickiewicza 25.

Załączniki do obwieszczenia:

1. Pismo Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 06.09.2024 r., znak: WOOŚ.411.84.2024.MK;
2. Pismo Warmińsko- Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 11.09.2024 r., znak: ZNS.9022.6.47.2024.S.

Z up. BURMISTRZA
Arkadiusz Zyskowski
ZASTĘPCA BURMISTRZA

Urząd Miejski w Białej Piskiej

ul. Plac Adama Mickiewicza 25

12-230 Biała Piska

tel. 87 424 13 50

fax 87 424 13 51

um@bialapiska.pl www.bialapiska.eu**Referat****Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Gospodarki Odpadami**

Sprawę prowadzi: Żaneta Banach

tel. 87 424 13 65

email: z.banach@bialapiska.pl

Olsztyn, 6 września 2024 r.

WOOS.411.84.2024.MK

Terra Legis
Katarzyna Helińska
Ul. Gdyńska 3/2
71-534 Szczecin

Odpowiadając na pismo z 13 sierpnia 2024 r., przedłożone przez Panią Katarzynę Helińską, która działa z pełnomocnictwa Burmistrza Białej Piskiej, w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dalej ooś) do projektu dokumentu:

**Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Biała Piska na lata 2024 – 2027
z perspektywą do roku 2031**

informuję jak niżej.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie po dokonaniu analizy wymienionych poniżej dokumentów tj:

- wniosku o uzgodnienie odstąpienia;
- informacji, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz.1112) – dalej ustawa ooś, uznał, że w przedmiotowym przypadku **można uzgodnić odstąpienie** od procedury sooś, uzasadniając swoje stanowisko poniższymi uwarunkowaniami i przesłankami.

Zgodnie z art. 48 ustawy ooś, po uzgodnieniu z właściwymi organami ochrony środowiska i organami inspekcji sanitarnej, organ opracowujący projekt dokumentu oraz projekt zmiany takiego dokumentu może odstąpić od przeprowadzenia procedury sooś, jeżeli uzna, że realizacja postanowień tego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów, dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętych dokumentów, o których mowa w art. 46 lub 47 ustawy ooś.

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu Ochrony Środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej jednostki.

Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Biała Piska na lata 2024 – 2027 z perspektywą do roku 2031 zawiera podstawowe informacje na temat stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska na terenie Gminy Biała Piska oraz zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji. Opracowany dokument jest zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Głównym celem opracowania jest: **Zrównoważony rozwój Gminy Biała Piska mający na celu wprowadzenie praktycznych i dostępnych rozwiązań, które poprawią codzienne życie**

mieszkańców, wzmocnią ochronę lokalnego środowiska oraz wspierają rozwój gospodarczy w oparciu o lokalne zasoby i możliwości.

Program ochrony środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska „Wytucznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”. Oznacza to, że w przygotowanym programie:

- dokonano oceny stanu środowiska na terenie gminy z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji,
- zdefiniowano zagrożenia i problemy dla poszczególnych obszarów przyszłej interwencji (analiza SWOT),
- uwzględniono cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska,
- zamieszczono harmonogram rzeczowo – finansowy, osobno dla zadań własnych i zadań monitorowanych.

Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Biała Piska na lata 2024 – 2027 z perspektywą do roku 2031 jest dokumentem wyznaczającym cele ochrony środowiska w 10 obszarach interwencji. Cele te będą realizowane poprzez wyznaczone w harmonogramie na lata 2024 – 2031 zadania. Głównie są to zadania polegające na modernizacji systemów grzewczych (wymiana źródeł ciepła, działania wspierające montaż indywidualnych instalacji OZE – panele fotowoltaiczne na budynkach), wymiana oświetlenia, budowa i przebudowa dróg, ścieżek rowerowych i chodników, oraz modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji, utrzymanie cieków, organizacja systemu gospodarki odpadami, ochrona zadrzewień, planowane wycinki drzew, wsparcie rolników, usuwanie azbestu, jak również działania polegające na edukacji mieszkańców oraz opracowywaniu dokumentacji, kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska.

Program Ochrony Środowiska jest dokumentem kształtującym długofalową politykę ochrony środowiska. Przedstawione w nim zagadnienia ujęte zostały w sposób kompleksowy, z wyznaczeniem celów strategicznych, krótko i długoterminowych, a także przyjęciem zadań z zakresu wszystkich sektorów ochrony środowiska określonych w dokumentach strategicznych wyższego szczebla. Wypełnienie zawartych celów i zadań przyczyni się do poprawy środowiska naturalnego i poziomu życia mieszkańców.

Nie przewiduje się także możliwości wystąpienia skumulowanego oddziaływania na środowisko w trakcie realizacji, jak i eksploatacji zrealizowanych inwestycji, a także oddziaływań transgranicznych przedsięwzięć ujętych w Programie. Działania nie będą oddziaływać na obszary poza granicami gminy. Projekt dokumentu zasadniczo nie ustala też ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, których usytuowanie, rodzaj i skala mogłyby spowodować znaczące oddziaływanie w odniesieniu do środowiska, w tym znacząco negatywne na obszary Natura 2000, stanowić zagrożenia dla tego środowiska lub spowodować wystąpienie ryzyka dla zdrowia i życia ludzi. Inwestycje uwzględnione w projekcie programu charakteryzują się dużym stopniem ogólności. POŚ w głównej mierze wyznacza kierunki działań jakie należy realizować w poszczególnych obszarach interwencji w celu poprawy stanu wybranych komponentów środowiska, bez określania szczegółowych rozwiązań lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. Wszelkie inwestycje mogące oddziaływać negatywnie na środowisko w tym na obszary chronione będą wymagały uzyskania (na późniejszym etapie) przeprowadzenia ewentualnej procedury oddziaływania na środowisko wynikającej z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Działania objęte przedmiotowym opracowaniem mają charakter lokalny, gdyż będą realizowane na terenie obszaru mieszczącego się w granicach administracyjnych gminy Biała Piska. Projekt Programu Ochrony Środowiska dotyczy zatem obszarów w granicach jednej gminy, co stanowi o możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Mając powyższe na uwadze należy uznać, że istnieją zasadne przesłanki, pozwalające na uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu. Nadmieniam, że stosownie do art. 48 ust. 7

ustawy o oś informację o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu, podaje do publicznej wiadomości bez zbędnej zwłoki. Sposób podania do publicznej wiadomości został zdefiniowany w art. 3 ust. 1 pkt 11 ww. ustawy.

Zaznaczam też, że powyższe stanowisko dotyczy uzgodnienia odstąpienia, w oparciu o zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), w zakresie, w jakim wprowadzenie do realizacji zapisów dokumentu, mogłoby spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Olsztynie
Marta Harhaj
Naczelnik Wydziału
Ocen Oddziaływania na Środowisko
/podpis elektroniczny/

Otrzymują:

1. Adresat - (za dowodem doręczenia) – **przez e-PUAP**
2. aa

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 16; tel. centrala 89 524 83 00; faks 89 679 16 99; wsse.olsztyn@sanepid.gov.pl; www.gov.pl/web/wsse-olsztyn

Olsztyn, dnia 11.09.2024 r.

ZNS.9022.6.47.2024.S

Pani Katarzyna Helińska
Terra Legis Katarzyna Helińska
ul. Gdyńska 3/2
71-534 Szczecin
będąca pełnomocnikiem
Gminy Biała Piska
Plac Adama Mickiewicza 25
12-230 Biała Piska

OPINIA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416), art. 46 ust. 1 pkt 2, art. 48 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) po zapoznaniu się z dokumentacją przedłożoną przy wniosku z dnia 13.08.2024 r. (data wpływu 13.08.2024 r.) przez Panią Katarzynę Helińską, będącą pełnomocnikiem Gminy Biała Piska

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

odstępuje od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Biała Piska na lata 2024 – 2027 z perspektywą do roku 2031”.

UZASADNIENIE

W dniu 13.08.2024 r. do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynął wniosek Pani Katarzyny Helińskiej, będącej pełnomocnikiem Gminy Biała Piska o wyrażenie opinii w sprawie odstąpienia od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Biała Piska na lata 2024 – 2027 z perspektywą do roku 2031”.

Przedmiotowy program należy do dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 51 ust. 1 ww. ustawy. Na podstawie art. 48 ust. 1 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, może po uzgodnieniu m.in. z państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym (wymienionym w art. 58) odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień takiego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Natomiast, jak wynika z art. 48 ust. 3, odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku projektu dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, może dotyczyć wyłącznie projektu dokumentu dotyczącego obszaru w granicach jednej gminy. Przedmiotowy dokument obejmuje teren jednej gminy – Gminy Biała Piska.

Analizowany program zawiera między innymi aktualne problemy związane z ochroną oraz kształtowaniem środowiska przyrodniczego na terenie Gminy Biała Piska. Wskazuje również zagrożenia

w środowisku, wywołane niezrównoważonym rozwojem gospodarczym, jak i przedstawia propozycje działań zmierzających do stopniowej ich likwidacji. W przedmiotowym programie wyznaczono m.in. następujące zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza:

- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinnym na terenie Gminy.
- Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej tj. świetlice, szkoły.
- Promocja alternatywnych źródeł energii, propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania OZE (m.in. słonecznej i geotermalnej).
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych.
- Likwidacja kotłów węglowych w budynkach mieszkalnych.
- Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej.
- Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Biała Piska – Polski Ład Fundusz Inwestycji Strategicznych – II Edycja – Oświetlenie uliczne – Energooszczędności.
- Budowa lokalnych stacji do ładowania pojazdów elektrycznych (elektromobilności).
- Edukowanie i informowanie mieszkańców o szkodliwości i zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych oraz na powierzchni gruntu.

2. Zagrożenia hałasem:

- Przebudowa drogi gminnej Nr 175001N Nitki – Drygały wraz z odcinkami dróg w miejscowości Nitki – II Polski Ład – Drogi gminne.
- Przebudowa drogi gminnej w Kaliszkach wraz z wykonaniem kanalizacji deszczowej – III edycja Polski Ład – Modernizacja dróg gminnych.
- Przebudowa drogi w Drygałach z chodnikiem przy cmentarzu – III Polski Ład – Drogi gminne.
- Przebudowa drogi gminnej na działkach o nr. geodezyjnych 106/67 i 802 w Białej Piskiej – Budowa dróg gminnych.
- Rozbudowa drogi powiatowej Nr 1867 N (Wierzbiny) – Drygały – Skarżyn od km 0+000 do km 11+200.
- Przebudowa drogi powiatowej Nr 1674 N Orłowo – Zabielne DW nr 667 od kilometra 0+000 do km 2+750.
- Stosowanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zabudowy przemysłowej pasów zieleni izolacyjnej.
- Przebudowa drogi powiatowej Nr 1684 N w m. Włosty.
- Przebudowa drogi powiatowej Nr 4681 N – ul. Słonecznej w Białej Piskiej.
- Przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej Nr 1678N DK Nr 58 (Biała Piska – ul. Piłsudskiego – Dmusy – granica powiatu – (Rożyńsk W.).
- Rozbudowa i przebudowa drogi powiatowej Nr 1680N DK Nr 58 – Skarżyn – Sokoły Jeziorne – Prostki od km 0+000 do km 5+000 wraz z przebudową mostu w km 1+840 km Pawłocin.
- Stosowanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zabudowy przemysłowej pasów zieleni izolacyjnej.

3. Pola elektromagnetyczne:

- Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

4. Gospodarowanie wodami:

- Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych.
- Usuwanie szkód powodziowych na potokach i rzekach.
- Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego / Planu ogólnego Gminy, wytycznych z map zagrożenia i ryzyka powodziowego lub innych branżowych dokumentów w tym zakresie.
- Wspieranie działań zmierzających do powstawania infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej na terenie Gminy z zachowaniem zasad ochrony bioróżnorodności.

5. Gospodarka wodno-ściekowa:

- Rozwój i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej.
- Budowa kanalizacji sanitarnej od wsi Cibory do wsi Świdry Kościelne z lokalną oczyszczalnią ścieków – Gospodarka ściekowa i ochrona środowiska.
- Modernizacja i rozbudowa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Biała Piska – Gospodarka wodno-ściekowa.
- Budowa lokalnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Rakowo Małe – IV Edycja PGR Polski Ład – Gospodarka wodno-kanalizacyjna Gminy Biała Piska.

6. *Zasoby geologiczne:*
 - Nadzór i kontrola wydanych koncesji.
7. *Gleby:*
 - Prowadzenie rejestru oraz monitoringu obszarów zagrożonych ruchami masowymi.
 - Prowadzenie monitoringu jakości gleb.
8. *Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:*
 - Zinwentaryzowanie i zlikwidowanie dzikich wysypisk śmieci.
 - Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy.
 - Działania edukacyjne w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami.
 - Usuwanie wyrobów azbestowych z terenu Gminy.
9. *Zasoby przyrody:*
 - Bieżące utrzymanie zieleni w obrębie terenów zielonych, przydrożnych pasów zieleni, cmentarzy oraz zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody.
 - Zagospodarowanie terenu w otoczeniu zabytku kościoła parafialnego pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Drygłach – Rządowy Fundusz Odbudowy Zabytków.
 - Rewitalizacja Parku Miejskiego w Białej Piskiej – VIII Edycja Polski Ład 9 – Zaprojektuj i wybuduj.
 - Nasadzenia drzew i krzewów.
 - Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego / Planie ogólnym Gminy oraz dokumentach planistycznych obszarów cennych przyrodniczo.
 - Bieżące i zrównoważone utrzymanie terenów leśnych na terenie Gminy.
10. *Zagrożenia poważnymi awariami.*
 - Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

W ocenie WMPWIS przedmiotowy dokument wyznacza ramy dla późniejszej realizacji inwestycji, które – zależnie od swoich parametrów – mogą zakwalifikować się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko np.: rozwój odnawialnych źródeł energii, rozbudowa dróg, rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej. Jednakże obecnie nie jest możliwe szczegółowe przeanalizowanie ich wpływu na środowisko oraz na stan sanitarny Gminy. Na obecnym etapie planowania nie są bowiem ustalone dokładne parametry charakteryzujące te inwestycje, ich lokalizacja względem obszarów wrażliwych na oddziaływanie (np. względem terenów zaludnionych), jak również inne specyficzne warunki realizacji. Tego rodzaju inwestycje mogą wymagać uzyskania (na późniejszym etapie) przeprowadzenia ewentualnej procedury oddziaływania na środowisko wynikającej z przepisów ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W trakcie takiej procedury dokonana zostanie szczegółowa analiza ich potencjalnego wpływu na środowisko, w tym na zdrowie ludzi.

W związku z powyższym WMPWIS stwierdza, że dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Biała Piska na lata 2024 – 2027 z perspektywą do roku 2031” nie ma potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

WARMIŃSKO-MAZURSKI
PAŃSTWOWY
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

Otrzymują:

1. Adresat

Do wiadomości:

1. PPIS w Pisz
2. Aa.

Janusz Dzisko
lek. wet. epidemiologii i higieny